

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział III Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Jakub Idziorek

Protokolant: apl. adw. A. K.

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 r.

na rozprawie,

sprawy z powództwa I. K.,

przeciwko M. S.,

o zapłatę,

I. zasądza od pozwanego M. S. na rzecz powoda I. K. kwotę 4401,45 zł (cztery tysiące czterysta jeden złotych czterdzieści pięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 lutego 2015 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego M. S. na rzecz powoda I. K. kwotę 221 (dwieście dwadzieścia jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 listopada 2014 roku powód I. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. S. kwoty 4401,95 złote wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty (...) od dnia 17 lipca 2014 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 1801,95 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Uzasadniając swoje żądanie wskazał, że jest osobą pokrzywdzoną przestępstwem popełnionym przez pozwanego, za co pozwany został prawomocnie skazany. Dochodzona kwota była wydatkowana w postępowaniu karnym przygotowawczym i sądowym na adwokata. Powód podkreślił, że jego zdaniem na koniec całego postępowania bezzasadnie odmówiono mu statusu oskarżyciela posiłkowego, co uniemożliwiło mu żądanie zwrotu kosztów wydatkowanych na pomoc prawną w postępowaniu karnym. Jako uzasadnienie poniesienia ww. kosztów wskazał konieczność zaangażowania zawodowego pełnomocnika ze względu umarzenie sprawy przez prokuratora. Aktywność adwokata spowodowała wniesienie aktu oskarżenia do sądu oraz skazanie pozwanego

Pozwany na rozprawie w dniu 31 marca 2015 roku wniósł o oddalenie powództwa, wskazując że jego zdaniem jest ono bezprawne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem tut. Sądu z dnia 25 listopada 2013 roku, wydanego w sprawie VK 1598/12 pozwany M. S. został uznany za winnego popełnienia tego, że w dniu 6 września 2011 r. w S. na ul. (...) uderzając I. K. ręką zaopatrzoną w kastet oraz kijem spowodował u pokrzywdzonego uszkodzenie ciała w postaci rany tłuczonej okolicy potylicznej wraz z krwiakiem podskórnym o średnicy ok. 7 cm i rozcięciem skóry na długości 3,5 cm oraz sińców i otarć naskórka w lewym dole

podkolanowym, a także otarcia naskórka na lewym podudziu, które to obrażenia spowodowały rozstrój zdrowia oraz naruszyły czynności narządu ciała, którymi są powłoki miękkie głowy oraz lewa kończyna dolna na okres nie dłuższy niż siedem dni, a jednocześnie dokonał uszkodzenia mienia pokrzywdzonego w postaci roweru górskiego poprzez skakanie po nim w wyniku czego uszkodzeniu uległa lampka S. (...), tylne oraz przednie koło D. na sumę strat 600 zł, czym działał na szkodę I. K., to jest przestępstwa z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za ten czyn, skazano pozwanego na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres 3 (trzech) lat próby oraz karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych w kwocie po 10 złotych każda. Dodatkowo orzeczono wobec pozwanego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz powoda kwoty 600 złotych z tytułu naprawienia szkody oraz zadośćuczynienie w kwocie 1000 zł. Wreszcie zasądzone od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości, w tym opłatę w kwocie 220 złotych.

Dowód:

wyrok z 25.11.2013r. k.276-277 akt V K 1598/12

Powód jako pokrzywdzony już na etapie postępowania przygotowawczego zaangażował adwokata S. R., ponieważ prokurator prowadzący sprawę początkowo zmierzał do umorzenia postępowania karnego, nadto postępowanie przygotowawcze zawieszał. Zaangażowany pełnomocnik skutecznie podważał te decyzje procesowe i doprowadził do sytuacji, że prokurator sporządził akt oskarżenia i skierował go do sądu, zaś sprawa zakończyła się skazaniem pozwanego. Mimo, że w toku postępowania karnego powód był traktowany jako oskarżyciel posiłkowy i razem z zaangażowanym pełnomocnikiem aktywnie brał udział w sprawie, ostatecznie tego statusu mu odmówiono i nie rozstrzygano o kosztach adwokata. Za postępowanie przygotowawcze powód zapłacił łącznie 2599,50 zł. Natomiast za etap karnego postępowania sądowego zapłacił 1801,95 zł

Dowód:

Wezwanie do zapłaty k.8, paragony fiskalne k. 9-10, faktury k.11-12 a także dokumentów znajdujących się w aktach sprawy VK 1598/12 w postaci wyroku z 25.11.2013r. k.276-277, postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 27.02.2014r. k. 307-308, postanowienia o umorzenia dochodzenia z 16.12.2011r. k.33-34, pełnomocnictwa k.36, zażalenia k.37-40, postanowienia tutejszego Sądu k.45-47, postanowienia prokuratora z 4.06.2012r.k 48, postanowienia o zawieszeniu postępowania k.54, postanowienia o przedłużeniu okresu dochodzenia k.69, wniosku dowodowego k.75, postanowienia o uwzględnieniu zażalenia i uchyleniu postanowienia k.76, wniosku dowodowego pokrzywdzonego k. 84-85, wniosku dowodowego pokrzywdzonego k.100-105, postanowienia o zawieszeniu postępowania k.119, wniosku pokrzywdzonego k.128, aktu oskarżenia k.144-145, zarządzenia z 20.05.2013r. k. 158, protokołów rozprawy głównej k.174-181, k.205-207,k.214, k.223-225, k.248, 254, 261, 274-275, zażalenia k.194-198, dokumentów w sprawie zmiany ostatniego terminu rozprawy 264-272, zarządzenia z 5.12.2013r. 281-282.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w zdecydowanej części uzasadnione.

Podstawę roszczenia powoda stanowił przepis art. 415 k.c. zgodnie, z którym kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

W sprawie niekwestionowane było skazanie pozwanego za przestępstwo popełnione przeciwko powodowi oraz zaangażowanie przez powoda adwokata w postępowaniu karnym. Sporne było czy może on w postępowaniu cywilnym domagać się zwrotu kosztów poniesionych na pomoc prawną w związku z postępowaniem karnym.

Powołany przepis art. 415 k.c. statuuje odpowiedzialność na zasadzie winy. Doktryna polska stoi w większości na stanowisku, że wina łączy się z koniecznym wystąpieniem dwóch jej elementów: obiektywnego, czyli bezprawności zachowania i subiektywnego, zakładającego podstawy do postawienia zarzutu z punktu widzenia powinności i

możliwości przewidywania szkody oraz przeciwdziałania jej wystąpieniu co określić można jako subiektywno-obiektywną teorię winy (por. Kodeks cywilny. Komentarz pod redakcją Edwarda Gniewka, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011, wyd. 4, s. 706). W konsekwencji subiektywny element winy może stanowić umyślność (zamiar bezpośredni lub zamiar ewentualny) lub zarzucalna nieumyślność (lekkomyślność, niedbalstwo). Dopiero czyn bezprawny może być oceniany w kategoriach czynu zawinionego w rozumieniu art. 415 k.c. Bezprawność czynu oznacza jego sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Winę można natomiast przypisać sprawcy czynu w sytuacji, w której istnieją podstawy do negatywnej oceny jego zachowania z punktu widzenia zarówno obiektywnego, jak i subiektywnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 maja 2008 roku, II CSK 4/08, LEX nr 424363). Nieodzowną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej przewidzianej w art. 415 k.c. jest istnienie związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. między zawinionym zachowaniem danej osoby, a wyrządzoną szkodą. Zgodnie z treścią powołanego przepisu zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika. Istota regulacji art. 361 § 1 k.c. pozwala na przyjęcie odpowiedzialności sprawcy szkody na podstawie art. 415 k.c. tylko za typowe, a więc normalne skutki jego zawinionych zachowań, a nie za wszelkie możliwe ich następstwa, które w ciągu zdarzeń dają się nawet połączyć w jeden łańcuch przyczynowo-skutkowy. Za adekwatne, typowe następstwo określonego zachowania można więc uznać występowanie tylko takiego skutku, który daje się przewidzieć w zwykłym porządku rzeczy, a więc takiego, który - przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego - jest charakterystyczny dla danej przyczyny, jako normalny rezultat określonego zachowania, w tym także zawinionego deliktu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2004 roku, IV CK 395/03 LEX nr 182102).

Zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Nie może zatem być kwestionowane że pozwany dopuścił się wobec pozwanego zawinionego czynu zabronionego, a co za tym idzie wina i bezprawność działania.

W ocenie Sądu Rejonowego do normalnych skutków przestępstwa należy zaangażowanie przez pokrzywdzonego zawodowego pełnomocnika i to niezależnie czy uzyska on później status oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej. Takie postępowanie wiąże się bowiem z koniecznością uzyskania przez pokrzywdzonego pełnej wiedzy o jego aktualnej sytuacji prawnej i dostępnych środkach prawnych podejmowanych w celu uchylenia bądź zminimalizowania skutków przestępstwa. Dodatkowo w niniejszej sprawie powód wykazał, że aktywność zaangażowanego pełnomocnika doprowadziła istotnie do skazania pozwanego. Prokurator początkowo umorzył postępowanie, a zażalenie na tą decyzję procesową sporządził adwokat. Ostatecznie dzięki temu odwołaniu postępowanie przygotowawcze zakończyło się sporządzeniem aktu oskarżenia, a następnie pozwany został skazany. Został więc osiągnięty również cel społecznie oczekiwany i pożądaný, w postaci osądzenia sprawcy przestępstwa. Zdaniem Sądu Rejonowego w adekwatnym związku przyczynowym pozostaje wydatek na adwokata nie tylko w postępowaniu przygotowawczym, ponieważ pokrzywdzony ma prawo monitorowania swojej sytuacji prawnej przez całe postępowanie karne. Powód wykazał paragonem (k. 9) i fakturą (k. 12) wydatek 2599,50 zł na adwokata na etapie postępowania przygotowawczego i kwoty 1801,95 zł na etapie po wniesieniu aktu oskarżenia do sądu.

Wreszcie istotne znaczenie ma odpowiedź na pytanie czy nie zgłoszenie w toku postępowania karnego wydatków na adwokata powoduje niemożność dochodzenia ich w procesie cywilnym. Zdaniem Sądu tak nie jest. Po pierwsze pokrzywdzony wcale nie ma obowiązku przyjęcia statusu oskarżyciela posiłkowego, co nie przekreśla obowiązywania przepisu art. 415 k.c. Po drugie nawet przyjęcie takiego statusu nie wyklucza możliwości domagania się zwrotu kosztów pomocy prawnej poniesionych w postępowaniu karnym, w drodze później wytoczonego powództwa na drodze cywilnej. Wynika to z porównania przepisów o kosztach procesu karnego i cywilnego. Zgodne z art. 627 k.p.k. Od skazanego w sprawach z oskarżenia publicznego sąd zasądza koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz wydatki na rzecz oskarżyciela posiłkowego. Kolejno zgodnie z art. 626 § 1 k.p.k. W orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd określa, kto, w jakiej części i zakresie ponosi koszty procesu. Odpowiednikiem art. 626 § 1 k.p.k. jest w postępowaniu cywilnym art. 108 § 1 k.p.c. który ma treść: Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (...). Różnica jest taka, że w postępowaniu cywilnym obowiązuje art. 109 § 1 k.p.c. Roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie

orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. Jednakże o kosztach należnych stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego sąd orzeka z urzędu. W postępowaniu karnym nie ma przepisu statuującego zasadę wygaśnięcia roszczenia o zwrot kosztów przypadku ich nie zgłoszenia.

Konkludując Sąd uznał powództwo w zakresie kwoty 4401,45 zł stanowiącej sumę kwot 1800 zł, 799,50 zł i 1801,95 zł.

O odsetkach ustawowych dochodzonych przez powoda wraz z roszczeniem głównym sąd orzekł na zasadzie art. 481 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Strona powodowa odsetek dochodziła od kwoty 2599 zł od dnia 17 lipca 2014 r., a od kwoty 1801,95 zł od dnia wniesienia pozwu. Z przedstawionego materiału nie wynika kiedy pozwany otrzymał wezwanie do zapłaty widniejące na k. 8. To spowodowało, że Sąd uznał za taką datę, datę doręczenia odpisu pozwu czyli 25 lutego 2015 roku. Stąd też Sąd zasądził na rzecz powoda odsetki ustawowe, liczone od kwoty zasądzonej tytułem należności głównej, za okres od dnia następnego tj. 26 lutego 2015 roku.

Z tych powodów orzeczono jak w punkcie I i II wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na treści art. 98 k.p.c., według którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Powództwo nie zostało uwzględnione zaledwie co do kwoty 50 groszy oraz w części w zakresie odsetek. Miała zatem zastosowanie reguła zwarta w art. 100 zd. 2 k.p.c. i zasądzono od pozwanego na rzecz powoda wszystkie poniesione przez niego niezbędne koszty, na które składa się opłata od pozwu w kwocie 221 zł.